

розвитку особистості дитини), й формуються новоутворення, характерні для дошкільняти.

Центральним новоутворенням дошкільного віку є уява. І як пізнавальний процес, і як емоційний образ вона є емоційним передбаченням. Дбати про розвиток дитячої уяви - пріоритетне завдання дошкільної освіти. Для розвитку пізнавальної сфери дитини необхідно втілювати ідею ампліфікації, збагачувати образні форми пізнання, зокрема уяву, яка в подальшому стане його підґрунтям. [3,19]

Зазначений вище перехід на особистісно-орієнтовану модель виховання і на педагогічне співробітництво вимагає зміни методів та прийомів взаємодії вихователя з дитиною. Адже авторитарна комунікативна модель поки що не стала атрибутом минулого. На практиці й досі переважають такі словесні форми впливу на дитину як наказ, погроза, докір, приниження гідності, готові рішення, нотації тощо, які ставлять бар'єр у спілкуванні й послаблюють регулювальну роль внутрішнього мовлення, викликають роздратування, бажання захистити себе.

Література

1.Кальницька К. Мотивація професійного розвитку педагога / К.Кальницька // Освіта і управління. - №3. - 2007. - С. 130 - 140.

2. Крижанівська З. Дослідження мотиваційних характеристик професійної діяльності працівників дошкільних закладів / З. Крижанівська // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : Зб. наук. праць. - Т1. - Луцьк. - 2007. - С. 122-124.

3.Кулачківська С., Подоляк Л. Сучасні психологічні вимоги до дитячого садка / С. Кулачківська, Л.Подоляк // Дошкільне виховання. – 2000. - № 1. - С.18-19.

УДК 373.21.035.6

Н.І.ЧЕРЕПАНЯ, А.С. ІГНАТ
Мукачівський державний університет

СУТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ ВИХОВАННЯ

Освіта має гуманістичний характер і ґрунтується на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності.

Освіта утверджує національну ідею, сприяє національній самоідентифікації, розвитку культури українського народу, оволодінню цінностями світової культури, загальнолюдськими надбаннями.

Національне виховання є одним із головних пріоритетів, органічною складовою освіти. Його основна мета - виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури, міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та уміння жити в громадському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової, екологічної культури.

Національне виховання спрямовується на залучення громадян до глибинних пластів національної культури і духовності, формування у дітей та молоді національних світоглядних позицій, ідей, поглядів, переконань на основі цінностей вітчизняної світової культури [1, с. 45].

Головними складовими національного виховання є громадянське та патріотичне виховання.

Національне виховання має здійснюватися на всіх етапах навчання дітей та молоді, забезпечувати всебічний розвиток, гармонійність і цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдарувань, збагачення на цій основі інтелектуального потенціалу народу, його духовності і культури, виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності, спрямованої на процвітання України.

В законі про дошкільну освіту від 11 липня 2001 року у статті 7 висвітлені завдання дошкільної освіти:

- збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини;

- виховання у дітей любові до України, шанобливе ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та родинної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля;

- формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду;

- забезпечення соціальної адаптації та готовності продовжувати освіту;

- здійснення соціально-педагогічного патронажу сім'ї [2, с. 39].

Національне виховання – це історично зумовлена і створена самим народом сукупність ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, спрямованих на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, у процесі якої засвоюється духовна і матеріальна культура нації, формується національна свідомість і досягається духовна єдність поколінь.

Національне виховання – це виховання підростаючого покоління у дусі українського виховного ідеалу на багатовікових традиціях. Воно ґрунтується на засадах родинного виховання, ідеях і засобах народної педагогіки, наукової педагогічної думки, що уособлюють кращі зразки виховної мудрості народу. Національне виховання – цілеспрямований, систематичний, регульований виховний процес, що має на меті утвердження у свідомості нації, народу етнічної (національної культурної мовної єдності, перетворення національної цінності з ідеалу мислителів і поглядів української інтелігенції в ідейні переконання та норми моральної поведінки всіх членів суспільства, тобто «провести» національне із суто теоретичної свідомості у практичну свідомість багатомільйонних мас) [2, с. 66].

Основні принципи національного виховання – гуманізм, демократизм, народність, єдність родинного і шкільного впливу, природо відповідність, виховання у праці, самодіяльність учнів.

Конкретний зміст національного виховання залежить від державного устрою, світогляду, релігії і моралі, рівня розвитку культури, національних особливостей народу. Виховний ідеал - це мета виховання. Образ ідеальної людини, на який має орієнтуватися педагог, виховуючи учнів. Виховний ідеал як мета виховання визначає систему освіти і виховання, її зміст, методи, форми.

Наука доводить, що справжнє виховання глибоко національне за суттю, змістом, характером та історичним покликанням. Адже нація – це насамперед система різноманітних природних (біологічних, зокрема анатомічних, фізіологічних, психічних), історично зумовлених ознак тіла, душі й розуму, тобто психології, характеру, інтелекту певної культурно-історичної спільності людей. Відповідно різні ознаки якості людей залежно від національної приналежності мусять максимально враховуватися під час організації виховного процесу. Мова йде про наповнення виховного процесу самобутнім змістом, засобами, методами виховної роботи, які виробилися в кожній нації протягом століть і є невід'ємною часткою її духовної культури.

Позицію про те, що виховання має яскраво виражений національний характер, здавна підтримували видатні філософи, педагоги, психологи. Як немає взагалі людини (абстрактної, безликої, без конкретної національної приналежності), а є людина-українець, росіянин, японець, так немає виховання взагалі, а є німецьке виховання, японське виховання тощо.

Національне виховання є основою культурно-історичного розвитку нації, а відповідно й особистості. Ставши одним із чинників духовного життя народу, виховання пішло у кожного народу своїм особливим шляхом, і тепер кожен народ має свою окрему характеристичну систему [3, с. 47].

Література

1. Будник О. Виховний ідеал в історії української етнопедагогічної думки / О. Будник // Українська етнопедагогіка: історичний контекст : Навчально-методичний посібник / За ред. проф. Н. Лисенко. - Івано-Франківськ, 2005.
2. Етнопедагогічні засади українського дошкілля: навчально-методичний посібник / За ред. проф. Н.В. Лисенко. - Івано-Франківськ : Видавництво "Плаї" ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2008.
3. Якубенко В. Від народознавства - до свідомого патріотизму / В. Якубенко // Дошкільне виховання. - 2002. - №8.

УДК373.21:316.454.52

Н.І. ЧЕРЕПАНЯ, М.І. ЛУКАЧ
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ "СПІЛКУВАННЯ" В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Незважаючи на різноманіття і варіативність досліджень, присвячених спілкуванню, в даний час відсутній єдиний підхід до визначення та характеристики цього феномену. Серед дослідників існують різні точки зору на сутність, функцію спілкування: 1) спілкування - це комунікація, комунікативний процес або обмін інформацією; 2) спілкування - один з видів діяльності, якому компоненти, властиві діяльності взагалі; 3) спілкування може існувати в різних формах: у своїй початковій формі, у формі спільної діяльності, у формі мовленнєвого спілкування або уявного .

Всі ці підходи відображають багатоплановість, складність феномена спілкування. Р. М. Андрєєва пропонує найбільш загальне визначення спілкування, яке найбільшою мірою відображає всі його сторони та функції

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>